

# Grenswaarde voor hydrazine



**Hydrazine**

# Grenswaarde voor hydrazine

UITGEBRACHT AAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

NR.1 - FEBRUARI 2019

## Sociaal-Economische Raad

De Sociaal-Economische Raad (SER) adviseert het kabinet en het parlement over de hoofdlijnen van het te voeren sociaal en economisch beleid en over belangrijke wetgeving op sociaal-economisch terrein. Ook is de SER betrokken bij de uitvoering van enkele wetten.

De SER is in 1950 bij wet ingesteld. Zitting in de SER hebben vertegenwoordigers van ondernemers en van werknemers, en kroonleden (onafhankelijke deskundigen). De raad is een onafhankelijk orgaan dat door het gezamenlijke Nederlandse bedrijfsleven wordt gefinancierd.

De SER wordt bij de uitvoering van zijn functies bijgestaan door een aantal vaste en tijdelijke commissies. Enkele vaste commissies zijn onder bepaalde voorwaarden ook zelfstandig werkzaam.

Actuele informatie over de samenstelling en de werkzaamheden van de SER en zijn commissies, persberichten en het laatste nieuws zijn te vinden op de website van de SER. Ook alle adviezen die sinds 1950 zijn verschenen, zijn daar te vinden. Adviezen van de laatste jaren zijn ook in gedrukte vorm verkrijgbaar. Het SERmagazine brengt maandelijks nieuws en achtergrondinformatie over de SER, de overlegeconomie en belangrijke sociaal-economische ontwikkelingen.

Sociaal-Economische Raad  
Bezuidenhoutseweg 60  
Postbus 90405  
2509 LK Den Haag  
T 070 3499 525  
E [communicatie@ser.nl](mailto:communicatie@ser.nl)  
[www.ser.nl](http://www.ser.nl)

©2019, Sociaal-Economische Raad

Alle rechten voorbehouden

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding

# Inhoudsopgave

**Advies** 7

**Bijlage**  
Samenstelling Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW) 13





Advies



Aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid  
mevrouw drs. T van Ark  
Postbus 90801  
2509 LV DEN HAAG

BETREFT	Advies wettelijke grenswaarde voor hydrazine		
DEN HAAG	28 februari 2019	E-MAIL	d.theodori@ser.nl
ONS KENMERK	19.42165/DT/nb	TOESTELNUMMER	070 3499 685
BIJLAGE(N)	1		

Mevrouw de Staatssecretaris,

Met de brief van 14 mei 2018 – kenmerk 2018-0000078740 – heeft u de Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW) een adviesaanvraag gestuurd over de invoering van een wettelijke grenswaarde voor een drietal stoffen, waaronder hydrazine. De subcommissie adviseert u hierna over de stof hydrazine<sup>1</sup>.

#### Adviesaanvraag

De adviesaanvraag verwijst naar Richtlijn 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017. Deze Richtlijn introduceert Europese grenswaarden, zogenaamde Binding Occupational Exposure Limits (BOELs) voor elf carcinogene stoffen die nog niet in de richtlijn van 2004 stonden, waaronder hydrazine (BOEL: 13 µg/m<sup>3</sup> of 0.01ppm met H-notatie). Lidstaten zijn verplicht voor deze stoffen een nationale grenswaarde vast te stellen. Een nationale grenswaarde mag wel strenger zijn dan de Europese grenswaarde, maar niet hoger.

Voor de implementatie van de richtlijn in Nederland is voor (onder andere) de stof hydrazine advies van de subcommissie nodig over de haalbaarheid van een grenswaarde, omdat het een carcinogene stof zonder een drempelwaarde betreft. Voor dit type stoffen wordt de grenswaarde op haalbaarheid getoetst op het streefniveau

---

<sup>1</sup> Hydrazine is een carcinogene stof in de zin van Richtlijn 2004/37/EG. Beroepsmatige blootstelling aan de stof kan leiden tot tumoren in de bovenste luchtwegen. Hydrazine is daarnaast ook een zeer potent sensibiliserende stof voor de huid. De belangrijkste toepassingen van hydrazine-oplossingen zijn chemische blaasmiddelen, ook wel schuimmiddelen genoemd, pesticiden en waterbehandeling.



dat we in Nederland hanteren. De staatssecretaris heeft de subcommissie gevraagd te adviseren op basis van het SCOEL rapport REC 164.

#### Haalbaarheidstoets

De grenswaarde voor hydrazine die de subcommissie heeft getoetst is 3.04  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  TGG 8uur. Deze waarde is afgeleid op basis van SCOEL/REC/164 en komt overeen met het streefrisiconiveau dat in Nederland wordt gehanteerd.

De commissie stelt vast dat SCOEL ook concludeert dat de beschikbare gegevens over huidabsorptie en systemische effecten een huidnotatie voor de stof rechtvaardigen.

Met de brief van 10 september 2018 (digitaal verstuurd aan brancheorganisaties en arbodiensten) heeft de subcommissie aan de betrokken brancheorganisaties verzocht om vóór 1 januari 2019 informatie beschikbaar te stellen over de haalbaarheid van de invoering van een grenswaarde voor hydrazine van 3.04  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  TGG 8uur met H-notatie.

De subcommissie heeft reacties ontvangen van SABIC en van het Ministerie van Defensie:

- SABIC hanteert hydrazine als waterbehandelingsmiddel. Het bedrijf hanteert 0.01 ppm (13  $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ) als bedrijfsgrenswaarde voor hydrazine, een waarde die gelijk is aan de BOEL. SABIC werkt nu aan vervanging van hydrazine door een minder schadelijke stof en verwacht tegen 1 juli 2019 hierover resultaten te kunnen meedelen.
- Het Ministerie van Defensie verwacht geen problemen met de implementatie van een streefwaarde van 3.04  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  TGG 8uur.

#### Advies

De subcommissie GSW adviseert u om als wettelijke grenswaarde in te voeren voor hydrazine: 13  $\mu\text{g}/\text{m}^3$  of 0.01ppm met H-notatie. Dat komt overeen met de Europese grenswaarde voor hydrazine zoals geïntroduceerd door Richtlijn 2017/2398 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017.

De subcommissie voegt daaraan toe dat zij begin 2020 zal nagaan of een verdere verlaging van de grenswaarde mogelijk is op basis van de resultaten van een vervangingsproject van deze stof bij SABIC.

Hoogachtend,

prof. mr. S. Klosse  
voorzitter

drs. D. Theodori  
secretaris





Bijlage



## Samenstelling Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)

### Leden

### Plaatsvervangende leden

#### Onafhankelijk leden

prof. mr. S. (Saskia) Klosse (voorzitter)

prof. D. (Dick) Heederik, PhD

#### Ondernemersleden

C.J. (Kees) Halm (VNO-NCW / MKB-Nederland)

mr. W.M.J.M. (Mario) van Mierlo (VNO-NCW /  
MKB-Nederland)

mr. C. (Charles) Verheyen (Bouwend Nederland)

drs. H.A.F. (Dirk) van Well (VNO-NCW /  
MKB-Nederland)

J.A. (Jos) van de Werken (VNO-NCW /  
MKB-Nederland)

#### Werknemersleden

prof. dr. A.J. (Albert) Feilzer (VCP)

A.C. (Amerik) Klapwijk Msc. (VCP)

J.W.H.M. (Jan) Manders (FNV)

drs. W. (Wim) van Veelen (FNV)

H. (Hicham) Zilaout (FNV)

drs. A. (Arie) Woltmeijer (CNV)

#### Adviserend lid

dr. J.M. (Jolanda) Rijnkels (Gezondheidsraad)

#### Ministeriële vertegenwoordigers

drs. E.C. (Ilse) van den Aker (SZW)

W.A.C. de (Mieke) Jong (I-SZW)

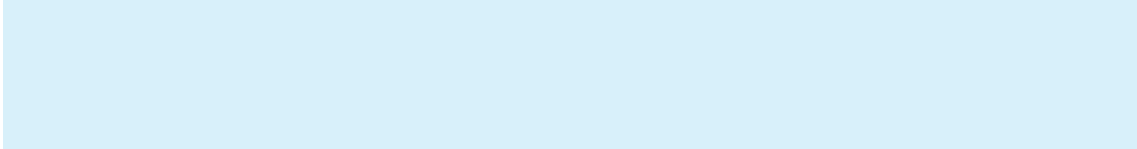
ir. Th. (Theo) Sijbranda (Def)

M.W. (Marijke) Valstar

#### Secretariaat

drs. D. (Demi) Theodori

mr. drs. T.D. (Tyche) Riemens



# Publicatieoverzicht

## Algemeen

Publicaties van de SER verschijnen digitaal. Alle publicaties zijn te downloaden op onze website [www.ser.nl](http://www.ser.nl). Sommige publicaties zijn in boekvorm te bestellen via [communicatie@ser.nl](mailto:communicatie@ser.nl). Van de adviezen verschijnt eveneens een Engelstalige samenvatting. Deze is te vinden op de webpagina van het desbetreffende advies en de Engelstalige website van de SER.

## Adviezen

***Advies Grenswaarde voor Hydrazine***

2019, 18 pp., publicatienummer 19/01

***Advies Grenswaarde schimmel alfa-amylase***

2018, 16 pp., publicatienummer 18/08

***Advies Grenswaarde voor Tarwemeelstof***

2018, 18 pp., publicatienummer 18/07

***Advies Grenswaarde voor 4,4'-methyleendianiline (MDA)***

2018, 16 pp., publicatienummer 18/06

***Signalering Vluchtelingen en Werk - Een nieuwe tussenbalans***

2018, 98 pp., publicatienummer 18/05

***Verkenning Financiële instrumenten voor een circulaire economie***

2018, 136 pp., publicatienummer 18/04

***Energietransitie en werkgelegenheid - Kansen voor een duurzame toekomst***

2018, 96 pp., publicatienummer 18/03

***Verkenning De vele kanten van banen combineren***

2018, 90 pp., publicatienummer 18/02

***Advies optimalisering verlof na geboorte kind***

2018, 22 pp., publicatienummer 18/01

***Advies Toekomstgericht beroepsonderwijs - Deel 2 Voorstellen voor een sterk en innovatief beroepsonderwijs***

2017, 130 pp., publicatienummer 17/09

***Consumentengeschillen moeten sneller en eenvoudiger opgelost kunnen worden***

2017, 26 pp., ISBN 978-94-6134-102-0, publicatienummer 17/08

***Passie Gewaardeerd - Versterking van de arbeidsmarkt in de culturele en creatieve sector***

2017, 114 pp., ISBN 978-94-6134-100-6, publicatienummer 17/07

***Grenswaarde voor acrylamide***

2017, 18 pp., ISBN 978-94-6134-099-3, publicatienummer 17/06



***Governance van het energie- en klimaatbeleid***

2017, 22 pp., ISBN 978-94-6134-098-6, publicatienummer 17/05

***Leren en ontwikkelen tijdens de loopbaan - Een richtinggevend advies***

2017, 112 pp., ISBN 978-94-6134-097-7, publicatienummer 17/04

***Opgroeien zonder Armoede***

2017, 166 pp., ISBN 978-94-6134-095-5, publicatienummer 17/03

***Medezeggenschap Pensioen in Kleine Ondernemingen***

2017, 30 pp., ISBN 978-94-6134-094-8, publicatienummer 17/02

***Regionaal samenwerken: Leren van praktijken***

2017, 116 pp., ISBN 978-94-6134-093-1, publicatienummer 17/01

***Signalering Nieuwe wegen naar een meer succesvolle arbeidsmarktintegratie van vluchtelingen***

2016, 116 pp., ISBN 978-94-6134-092-4, verkrijgbaar via [www.ser.nl](http://www.ser.nl)

***Grenswaarde voor meelstof***

2016, 20 pp., ISBN 978-94-6134-091-7, bestelnummer 16/09

***Verkenning Mens en technologie - Samen aan het werk***

2016, 164 pp., ISBN 978-94-6134-090-0, verkrijgbaar via [www.ser.nl](http://www.ser.nl)

***Een werkende combinatie - Advies over het combineren van werken, leren en zorgen in de toekomst***

2016, Deel I Samenvatting & Visie, 110 pp., ISBN 978-94-6134-089-4, bestelnummer 16/08

2016, Deel II Analyse, 242 pp., ISBN 978-94-6134-089-4, bestelnummer 16/08

***Toekomstgericht beroepsonderwijs - Deel 1 Voorstellen ter versterking van de beroepsbegeleidende leerweg***

2016, 66 pp., ISBN 978-94-6134-088-7, bestelnummer 16/07

***Versnelling van verduurzaming van de veehouderij***

2016, 48 pp., ISBN 978-94-6134-087-0, bestelnummer 16/06

***Werken aan een circulaire economie: geen tijd te verliezen***

2016, 100 pp., ISBN 978-94-6134-085-6, bestelnummer 16/05

***Verkenning sociale infrastructuur kwetsbare groepen binnen de Participatiewet***

2016, 42 pp., ISBN 978-94-6134-084-9, verkrijgbaar via [www.ser.nl](http://www.ser.nl)

***Verkenning wettelijk minimumjeugdloon***

2016, 86 pp., ISBN 978-94-6134-083-2, verkrijgbaar via [www.ser.nl](http://www.ser.nl)

***Verkenning persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling***

2016, 102 pp., ISBN 978-94-6134-082-5, verkrijgbaar via [www.ser.nl](http://www.ser.nl)

***TTIP - Transatlantic Trade and Investment Partnership***

2016, 200 pp., ISBN 978-94-6134-080-1, bestelnummer 16/04

***Snel en toegankelijk geschillen oplossen***

2016, 20 pp., ISBN 978-94-6134-079-5, bestelnummer 16/03

***Werk: van belang voor iedereen - Een advies over werken met een chronische ziekte***

2016, 178 pp., ISBN 978-94-6134-078-8, bestelnummer 16/02

***Gelijk goed van start: Visie op het toekomstige stelsel van voorzieningen voor jonge kinderen***

2016, 186 pp., ISBN 978-94-6134-077-1, bestelnummer 16/01

## Rapporten

***Verbreiding en versterking financiering MKB***

2014, 80 pp., ISBN 978-94-6134-067-2

***Energieakkoord voor duurzame groei***

2013, 146 pp., ISBN 978-94-6134-057-3

***Nederlandse economie in stabiel vaarwater: een marco-economische verkenning***

2013, 64 pp., ISBN 978-94-6134-052-8

## Engelstalige publicaties

***TTIP - Transatlantic Trade and Investment Partnership***

2016, 196 pp., ISBN 978-94-6134-081-8, ordeno. 16/04E

***The power of consultation: The Dutch consultative economy explained***

General brochure, 2010, 34 pp., ISBN 978-94-6134-011-5

***Europe 2020: The New Lisbon Strategy***

Abstract, 2009, 40 pp., ISBN 90-6587-991-9, ordeno. 2009/04E

***Social and Economic Council's Statement on International Corporate Social Responsibility***

Statement, 2008, 91 pp., ISBN 90-6587-983-8

***On sustainable globalisation: A world to be won***

Abridged version, 2008, 132 pp., ISBN 90-6587-979-X, ordeno. 2008/06E

## Overige publicaties

***IMVO Convenant Pensioen - internationaal verantwoord beleggen Pensioenfondsen***

2018, 72 pp., verkrijgbaar via IMVO website: [www.imvoconvenanten.nl/](http://www.imvoconvenanten.nl/)

***IMVO Convenant Verzekeringen - internationaal verantwoord beleggen in de verzekeringssector***

2018, 64 pp., verkrijgbaar via IMVO website: [www.imvoconvenanten.nl/](http://www.imvoconvenanten.nl/)

***IMVO Convenant Voedingsmiddelen***

2018, 72 pp., verkrijgbaar via IMVO website: [www.imvoconvenanten.nl/](http://www.imvoconvenanten.nl/)

***IMVO Convenant Goud - Werken aan een verantwoorde goudketen***

2017, 66 pp., verkrijgbaar via IMVO website: [www.imvoconvenanten.nl/](http://www.imvoconvenanten.nl/)

***Convenant Duurzame Kleding en Textiel***

2016, 100 pp., verkrijgbaar via IMVO website: [www.imvoconvenanten.nl/](http://www.imvoconvenanten.nl/)

***Leidraad personeelsvertegenwoordiging - met toelichting en bijlagen***

2010, 104 pp., ISBN 90-6587-998-6

***Voorbeeldreglement Ondernemingsraden - met toelichting en bijlagen***

2010, 264 pp., ISBN 90-6587-997-8

## Colofon

### Uitgave

Sociaal-Economische Raad  
Bezuidenhoutseweg 60  
Postbus 90405  
2509 LK Den Haag

T 070 3499 525

E [communicatie@ser.nl](mailto:communicatie@ser.nl)

[www.ser.nl](http://www.ser.nl)

### Tekst

Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)

### Fotografie

Omslag: Shutterstock

### Vormgeving en druk

2D3D, Den Haag (basisontwerp); SER Communicatie, Grafische Vormgeving

© 2019, Sociaal-Economische Raad

Alle rechten voorbehouden

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding.

**SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD**

Bezuidenhoutseweg 60

Postbus 90405

2509 LK Den Haag

**T** 070 3499 525

**E** [communicatie@ser.nl](mailto:communicatie@ser.nl)

[www.ser.nl](http://www.ser.nl)

© 2019, Sociaal-Economische Raad